

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

9 Πανελλήνιο Συνέδριο

Εκπαίδευση και Πολιτισμός στον 21ο αιώνα

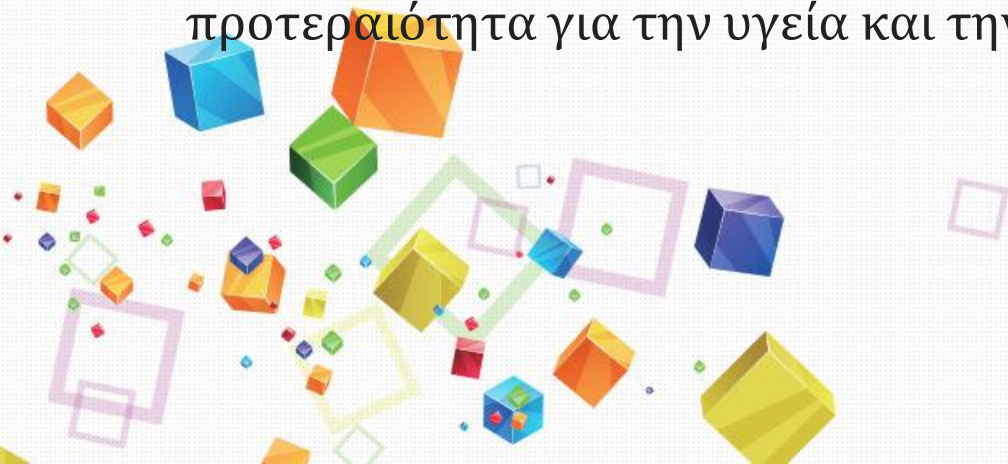
Συμπεριληπτική Εκπαίδευση (Inclusive Education)

13-14 Απριλίου
2024

Αικατερίνη Γεωργοπούλου-Θεοδοσίου
catgeo@hotmail.gr

Συμπερίληψη για την αειφορία

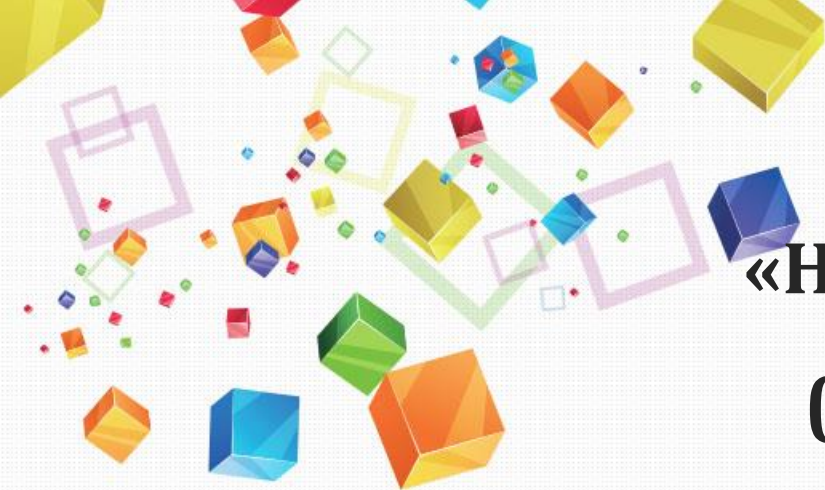
- Η **αειφορική ανάπτυξη (sustainable development)** βασίζεται στη δημιουργία ενός βιώσιμου κόσμου, όπου όλες οι ανθρώπινες ανάγκες ικανοποιούνται.
- Η προαγωγή της ψυχικής και συναισθηματικής υγείας όλων των μελών της σχολικής κοινότητας ανήκει σε αυτές.
- Η υιοθέτηση μίας συμπεριληπτικής προσέγγισης με μηχανισμούς ένταξης και αποδοχής στη σχολική κοινότητα αποτελεί προτεραιότητα για την υγεία και την αειφορία.

Συμπερίληψη - Συμπεριληπτική Εκπαίδευση

- «Συμπερίληψη» είναι η ενέργεια του συν-περι-λαμβάνω, δηλαδή «περιλαμβάνω κάτι μαζί με άλλα» (Βικιλεξικό).
- Η «συμπερίληψη» ταυτίστηκε με την έννοια της «εκπαιδευτικής συμπερίληψης», «συνεκπαίδευσης», εκπαίδευσης για την άρση των αποκλεισμών.
- Η υιοθέτηση μίας συμπεριληπτικής προσέγγισης συνεπάγεται την ανάπτυξη ενός μαθησιακού περιβάλλοντος, όπου ο κάθε μαθητής 'χωράει' και έχει ίσες ευκαιρίες για να πετύχει.

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα

«Η Συμπερίληψη αρχίζει με συν»

(“Inclusion starts with an In”)

Εμπνευσμένο από:

- Το πρόγραμμα του Βρετανικού Συμβουλίου [‘*Inclusive Schools*’](#).
- Το [εκπαιδευτικό υλικό του ΙΕΠ](#) για τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων με τίτλο: Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα.
- Το [Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για τον Δημοκρατικό Πολιτισμό του Συμβουλίου της Ευρώπης](#) (CDCs).
- Έρευνες και συστάσεις της **UNESCO** σχετικά με τα σχολεία του 21ου αιώνα και την αλλαγή παιδαγωγικού κλίματος και παραδείγματος.

Έρευνα για τη διερεύνηση αναγκών των μαθητών

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ INCLUSIVE SCHOOLS

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΑΝΑΓΚΩΝ

1. Γνωρίζεις τη λέξη Συμπερίληψη (Inclusion);

ΝΑΙ **ΟΧΙ**

Αν η απάντηση είναι **ΝΑΙ**, περίγραψε με λίγα λόγια τη σημασία της έννοιας.

.....
.....
.....

Αν η απάντηση είναι **ΟΧΙ**, θα ήθελες να μάθεις τη σημασία του όρου;

ΝΑΙ **ΟΧΙ**

2. Υπάρχει κάποια δυσκολία για σένα όσον αφορά στις σχέσεις με τα άλλα παιδιά ή κάποιον από τη σχολική ζωή;

ΝΑΙ **ΟΧΙ**

Αν η απάντηση είναι **ΝΑΙ**, μπορείς να περιγράψεις τη δυσκολία που αντιμετωπίζεις στη συνεργασία, επικοινωνία, φιλία με τα άλλα μέλη της τάξης ή της σχολικής κοινότητας;

.....
.....
.....

Αν η απάντηση είναι **ΟΧΙ**, τι θεωρείς ότι συμβάλλει σε αυτή την ευχάριστη κατάσταση;

.....
.....
.....

3. Πώς είναι για σένα το ιδανικό σχολείο; Μπορείς να το περιγράψεις ή να το ζωγραφίσεις; Χρησιμοποίησε όσες περισσότερες αγγλικές λέξεις μπορείς και στη ζωγραφική σου.

.....
.....
.....

Ενδεικτικές απαντήσεις

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ INCLUSIVE SCHOOLS
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΑΝΑΓΚΩΝ

1. Γνωρίζεις τη λέξη Συμπερίληψη (Inclusion);

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν η απάντηση είναι ΝΑΙ, περιγράψε με λίγα λόγια τη σημασία της έννοιας.

Συμπερίληψη σημαίνει ότι όλα τα άτομα που είναι διαφορετικά, όπως οι μαθητές με αναπηρίες, πρέπει να είναι μαζί.

Αν η απάντηση είναι ΟΧΙ, θα ήθελες να μάθεις τη σημασία του όρου;

ΝΑΙ ΟΧΙ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ INCLUSIVE SCHOOLS
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΑΝΑΓΚΩΝ

1. Γνωρίζεις τη λέξη Συμπερίληψη (Inclusion);

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν η απάντηση είναι ΝΑΙ, περιγράψε με λίγα λόγια τη σημασία της έννοιας.

Η λέξη συμπερίληψη σημαίνει να ανοίξω τα μάτια και να συμπεριληφθούν σε μια ομάδα και οι μαθητές με αναπηρίες.

Αν η απάντηση είναι ΟΧΙ, θα ήθελες να μάθεις τη σημασία του όρου;

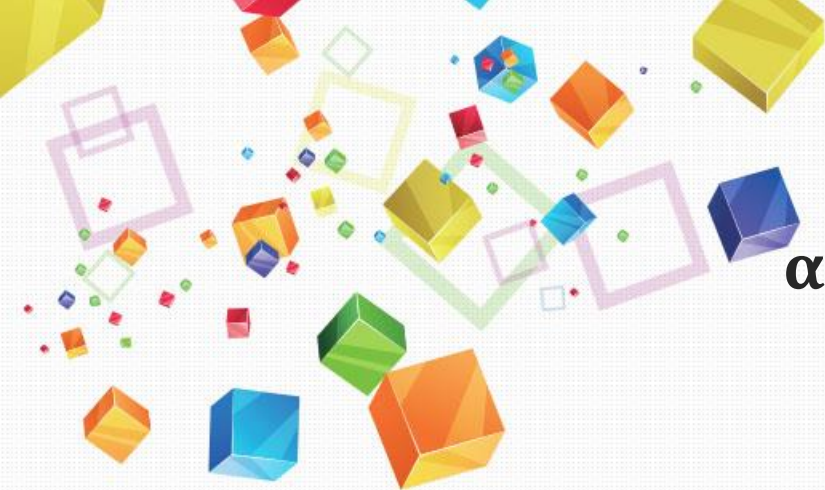
ΝΑΙ ΟΧΙ

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

- Διαπίστωση ανάγκης παρέμβασης για την ομαλή επίλυση διαφορών και ανισοτήτων μεταξύ μαθητών.
- Διαπίστωση ανάγκης 'διόρθωσης' στάσεων, απόψεων και λανθασμένων αντιλήψεων.
- Κάλυψη ενός κενού γνώσης των μαθητών πάνω στο συγκεκριμένο θέμα.

ΣΕΝΑΡΙΟ: «Η Συμπερίληψη αρχίζει με Συν» (“Inclusion starts with an In”)

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ:

- Βαθμίδα εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια (Δημοτικό)
- Γνωστικές περιοχές: Αγγλική γλώσσα, Ελληνική γλώσσα, ΤΠΕ, ΚΠΑ, Εικαστικά, Μουσική
Προφίλ μαθητών: 40 μαθητές Ε' τάξης δημοτικού ηλικίας 10-11 ετών
- Χρονική διάρκεια: 5 μήνες (σχολ. έτος: 2021-22)
- Επίπεδο γλωσσομάθειας: A1, με βάση την εξάβαθμη κλίμακα του ΚΕΠΑ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

- Βιωματική προσέγγιση - μέθοδος project, διεπιστημονική θεώρηση
- Ενεργητική και ομαδοσυνεργατική μάθηση, χρήση ψηφιακών εργαλείων συνεργατικής μάθησης (CALL)
- Διαφοροποιημένη διδασκαλία με στόχο την επίτευξη της καλύτερης μαθησιακής εμπειρίας (Σουζάνα Παντελιάδου).
- Μεθοδολογία CLIL (*Content and Language Integrated Learning - Συνδυασμένη Εκμάθηση Γνωστικού Αντικειμένου και Ξένης Γλώσσας*) για την καλλιέργεια δεξιοτήτων και στις δύο γλώσσες

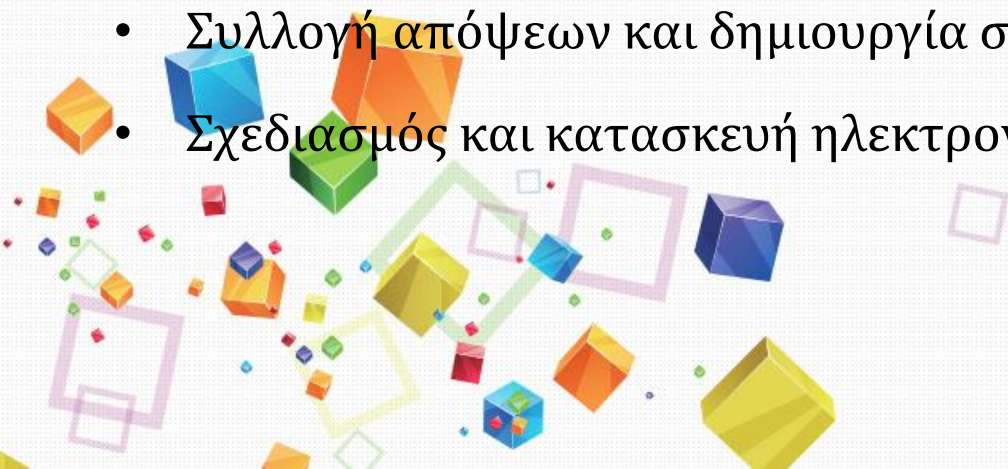

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Χρήση ψηφιακών εργαλείων συνεργατικής μάθησης για τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών ανάπτυξης σε όλα τα παιδιά
- Τροποποίηση λανθασμένων στάσεων και συμπεριφορών
- Ομαλότερη ενσωμάτωση των μαθητών που προέρχονται από διαφορετικό περιβάλλον στο σχολείο και την κοινωνία
- Ενίσχυση της κριτικής σκέψης, των δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων και λήψης αποφάσεων.
- Καλλιέργεια δεξιοτήτων ενεργούς πολιτότητας, δημιουργικής έκφρασης, δημοκρατική επεξεργασία διαφορετικών απόψεων
- Ομαλή ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών/τριών

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Σχεδιασμός και ανάλυση ερωτηματολογίου διερεύνησης αναγκών και καταγραφής απόψεων και στάσεων
- Παρακολούθηση ταινίας για την προώθηση συζήτησης
- Δημιουργία αναλογικών και ψηφιακών αφισών
- Διδασκαλία και καταγραφή τραγουδιού για τη διαφορετικότητα
- Δημιουργία βίντεο με στιγμιότυπα από τη δράση Δραστηριότητα αναστοχασμού και καταγραφής απόψεων σε διαδικτυακό εργαλείο.
- Συλλογή απόψεων και δημιουργία συνεργατικού συννεφώλεξου
- Σχεδιασμός και κατασκευή ηλεκτρονικού ιστότοπου

ΔΙΑΧΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Παρουσίαση στην ολομέλεια της τάξης και ενημέρωση της σχολικής κοινότητας
- Ανάρτηση της δράσης στο σχολικό ιστολόγιο και στην ιστοσελίδα του δικτύου *Αειφόρο Ελληνικό Σχολείο*
- Σχεδιασμός και δημιουργία [ηλεκτρονικού ιστότοπου](#) αποκλειστικά για την ανάδειξη του προγράμματος

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΔΙΚΤΥΑ & ΦΟΡΕΙΣ

Συνεργασία με:

- το Βρετανικό Συμβούλιο
- το Δίκτυο του *Αειφόρου Ελληνικού Σχολείου*
- το Δίκτυο *Οικολογικά Σχολεία*

ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

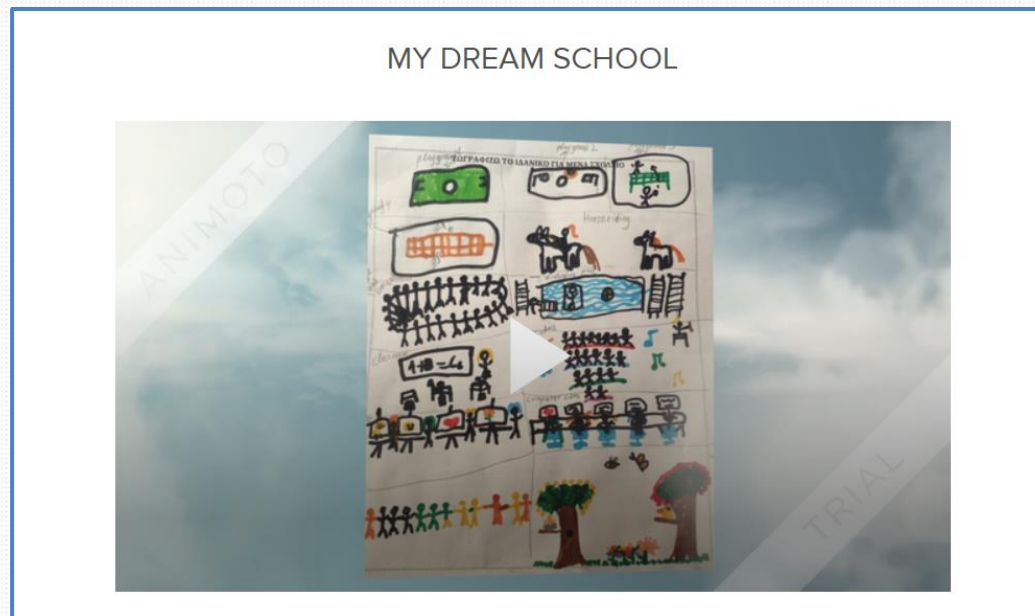
Δημιουργία ηλεκτρονικού ιστότοπου με την εφαρμογή Sway του Microsoft Office

Inclusion starts with an IN (Η Συμπερίληψη αρχίζει με ΣΥΝ)

Καταιγισμός ιδεών

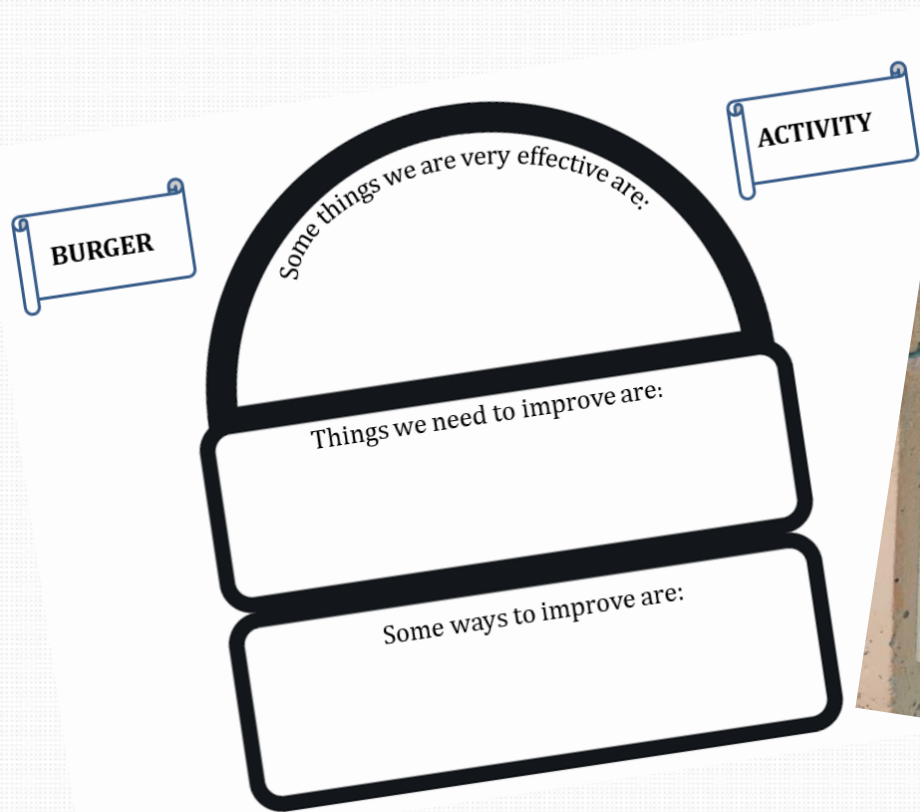
- 'Δημιουργία' του ιδανικού συμπεριληπτικού σχολείου
- Κατασκευή βίντεο για την ανάδειξη των έργων των μαθητών

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 'BURGER'

Ανάπτυξη κριτικής σκέψης και αναστοχασμού.

BURGER

Some things we are very effective are:

Things we need to improve are:

Some ways to improve are:

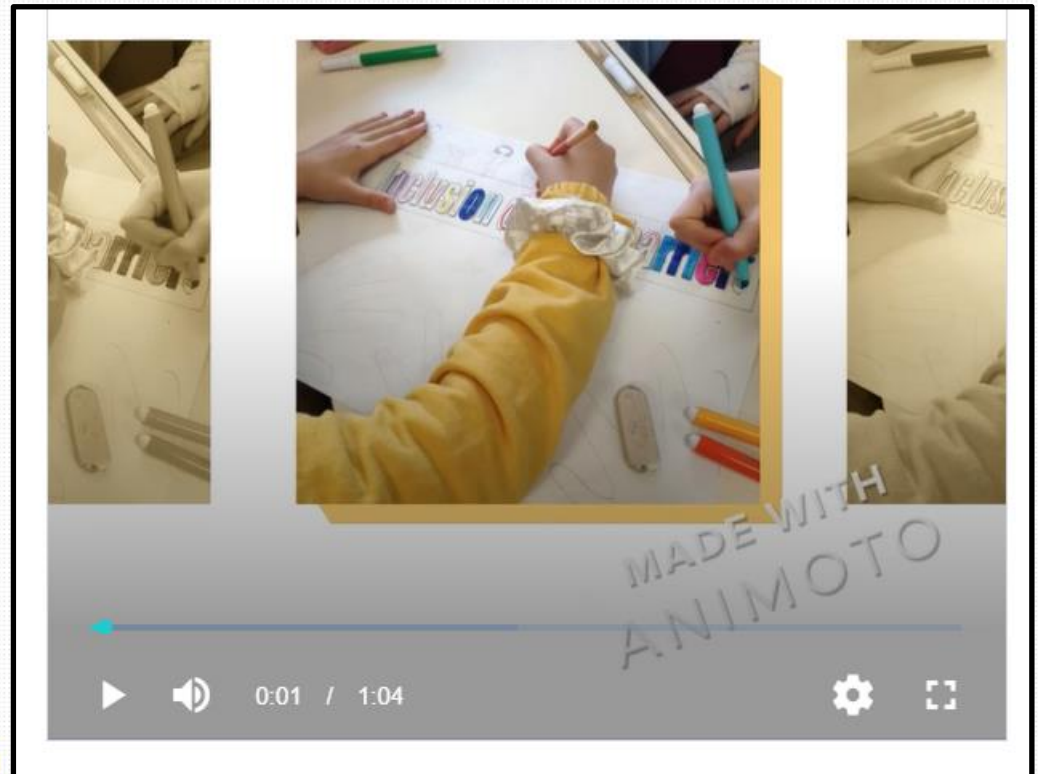
ACTIVITY

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΦΙΣΑΣ & ΒΙΝΤΕΟ

- Οι μαθητές σχεδιάζουν και δημιουργούν τις αφίσες του προγράμματος.
- Συλλέγουν το υλικό και κατασκευάζουν [βίντεο](#) προβολής των έργων τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ

Οι μαθητές τραγουδούν για να διδάξουν την καλοσύνη, την ευγένεια, την αποδοχή και την αλληλεγγύη.

(Πατήστε στις εικόνες για να ενεργοποιηθούν οι σύνδεσμοι).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ & ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ

- Περιγραφή σκέψεων και συναισθημάτων (Reflective Thinking)
- Αποτύπωση εντυπώσεων ανά τμήμα σε ηλεκτρονικό [‘κήπο’](#)
- Δημιουργία συννεφόλεξου από τα σχόλια του κάθε τμήματος ξεχωριστά

(Πατήστε στις εικόνες για τη μετάβαση στη διαδραστική τους μορφή).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

- Η μεθοδολογία CLIL διευκολύνει τη συμπερίληψη όλων των μαθητών.
- Ενισχύει δεξιότητες επικοινωνιακής ευελιξίας, αίροντας αποκλεισμούς-περιορισμούς στη μαθησιακή διαδικασία.
- Η τεχνολογία ενισχύει θετικά τη μάθηση παράλληλα με την ψυχαγωγία.
- Οι απαιτήσεις για τον/ην εκπαιδευτικό σε τέτοιες δράσεις διασκευής ή σύνθεσης κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού είναι υψηλές.
- Η εφαρμογή καινοτόμων προγραμμάτων διαθεματικής-βιωματικής προσέγγισης απαιτεί μεταρρυθμίσεις και ευελιξία από το ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου μέχρι το Πρόγραμμα Σπουδών και την εκπαιδευτική πολιτική απέναντι στη διδασκαλία ξένων γλωσσών.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΣΑΣ

'Exclusion is always dangerous.

*Inclusion is the only safety if we are to
have a peaceful world.' ~ Pearl S. Buck*

(Αμερικανίδα συγγραφέας)

